

Obsah

Poděkování	11
Předmluva	13
Úvodem	13
1. Kresba – velká neznámá	15
Proč právě kresba?	15
Jak to, že se ještě odvažujeme kreslit?	17
Jak dítě kreslí?	18
Pro dítě je obraz jazykem	18
Když vás slova zradí	19
Kreslení beze slov	19
2. Vývoj kresby	21
Období „skvrn“	21
Stadium „čmáranic“	21
Stadium „čárání“	22
Stadium „hlavonožců“, univerzálních postav	23
Rozkouskované tělo	24
Kdy dítě začne kreslit samo sebe	25
Transparentnost	25
Transparentnost a zaostávání ve škole	25
Sklápění	26
Vizuální realismus	27
Kresba a jazyk	27

3. Kresba – nevědomé písmo	29
Čára	29
Ponecháme dítěti volnost	30
Změna původního záměru	30
Geometrie kresby	31
Čáry a city	32
Význam vztažených rukou	33
4. Řeč barev	35
Symbolika kresby	35
Řeč barev	36
Význam barev	37
Test barev	38
5. Základní symbolika	39
Dům	39
Domy dětí z rozvedených rodin	40
Dům dítěte z dětského domova	41
Strom a jeho vývoj	42
Zobrazení zvířat	43
Hvězdy	45
Živly	47
Lze pomocí kresby odhalit enurézu?	48
Konstantní symboly	49
Co dítě při kreslení vynechalo	50
Bojím se, že o sobě řeknu příliš mnoho	50
6. Lidská postava	53
Postavy	53
Zobrazení hlavy a těla	54
Oblečení	56
„Oblečené“ postavy	57
Zmrzačené postavy	58
7. Dítě a rodina	59
Špatná matka	59
Dítě kreslí svou rodinu	60
Postoj dítěte k rodině	61
Po dokončení obrázku	61
Zvířecí rodiny	61
Zvyšování a snižování hodnoty postav v „rodině“	62
Otec	63

Matka	63
Sourozenci	64
„Vymyšlení“ sourozenci	64
Identifikace subjektu	65
Kresba bytu	66
8. Kresba a inteligence	67
Testy intelektové výkonnosti	67
Testy využívající kresbu	68
Geometrická kresba a inteligence	70
Některé argumenty proti testování inteligence kresbou	70
9. Kresba, špatný a dobrý prospěch ve škole	73
Vzájemná neadaptovanost dítěte a školy	74
Hlava v aktovce	74
Zuby malého A.	75
Role školního psychologa	75
Ukazatel zvaný špatný prospěch	76
Psychosomatické vyjádření potíží ve škole: opakované nevolnosti ...	76
10. Kresba a afektivita	79
Afektivita a osobnost	79
„Senzorický a racionální“	80
Afektivita problémových dětí a špatných žáků	81
Kresba a zdraví	81
Kresba, dítě a úzkost	82
Zlý dvojník a kresba	82
Kresbou k sebepoznání	83
Autoportrét	83
11. Kresba a sexualita	85
Oidipický komplex	86
Kresba rodiny	87
Test čmárání	87
Narcismus v kresbách dětí	88
Masturbace a kresba	89
Kresby dětí s poruchami chování	89
Sexuální sklony v dětských kresbách	90
Kresba může být osvobozením a uvolněním	92
12. Kresba a psychoterapie	95
Jednotlivé typy terapeutického vztahu	96
Kresba a psychoanalýza	96

13. Uspořádání prostoru a jeho poruchy	97
Organizování prostoru	97
Kresba a psychomotorické poruchy	98
Laterální dominance a specifické poruchy učení	100
14. Génius ve škole	101
Talent a humor v kresbě aneb když dítě pozoruje	103
Když byli géniové malí	104
Genialita duševně nemocných	104
Génius ve škole, „vrozené a získané“	105
Co dítěti kreslení přináší	106
Helenina kreativita	107
Stvoření světa	107
Kresba umožňuje nalézt k dítěti cestu	109
15. Kresby postižených dětí	111
Příčiny postižení	111
Kresba smyslově postiženého dítěte	112
Kresba dítěte s poruchou pohybové soustavy	114
Kresba duševně postiženého dítěte	116
Když se dítě nakreslí takové, jaké je	121
16. Týrané děti	123
Podvýchiva	123
Sexuální zneužívání	124
Jak interpretovat obrázek	125
Příklady interpretace	127
1. Dítě kreslí svou rodinu	129
2. Kresba a sexualita	151
3. Kresba a násilí	155
4. Kresba a lidská postava	163
5. Jak děti vidí lásku, válku a smrt	173
6. Dítě vypráví. Scény ze života	177
7. Nový projektivní test: Metoda Davido-CHaD	185
Závěr	193
Epilog	195
Slovníček odborných výrazů	199
Stručný seznam literatury	203